

Кривильова О.А.,

доктор педагогічних наук,
доцент

Чернєга О.А.,

кандидат педагогічних наук,
доцент

(Бердянський державний
педагогічний університет)

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ: АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД

Аксіологічний підхід дає змогу визначити сукупність пріоритетних цінностей в освіті, вихованні й саморозвитку людини сучасного суспільства та спроектувати їх відображення в нормах та цілях майбутніх викладачів практичного навчання у процесі психолого-педагогічної підготовки.

Реалізація зазначеного підходу здійснюється завдяки таким діям: виявлення ціннісних орієнтацій студентів (особливостей системи спрямованості інтересів і потреб особистості), з подальшим коригуванням щодо етичних позицій у психолого-педагогічній діяльності (моральної свідомості, моральної діяльності та моральних відносин); інформування студентів про ціннісні орієнтації та виокремлення найбільш значущих (тобто визначення домінуючого аксіологічного вектора – системи загальних цінностей і правил етики, дотримання яких необхідне для виконання психолого-педагогічної діяльності) при викладанні циклу психолого-педагогічних дисциплін; аналіз аксіологічного потенціалу психолого-педагогічних дисциплін, з метою виявлення можливостей подальшого впливу на студентів, тобто особливою формою духовного засвоєння результатів пізнання, процесу відображення дійсності з погляду моральності (гуманістична спрямованість, національна гідність, інтелігентність, життєві ідеали, совісність, чесність, правдивість, об'єктивність, толерантність), яка характеризується усвідомленням їх істинності; урахування залежності ціннісної сфери особистості від аксіологічних пріоритетів групи при структуруванні для командної роботи на практично-зорієнтованих

заняттях (практичні, семінарські, лабораторні) з метою формування суб'єктивного, безпосереднього морального ставлення особистості до явищ навколишньої дійсності, інших людей і їхніх вчинків, самої себе і власних дій; адаптація студентів до системи професійних ціннісних орієнтацій завдяки навчальній, практично-зорієнтованій, самостійній діяльності та взаємодії з викладачами як носіями моральних устоїв; емоційне підкріплення поведінки ззовні (з боку викладачів та групи) та внутрішньо (задоволення від прийнятого рішення, отриманого результату та інше) на рівні моральних відносин та моральної діяльності (охоплює освітній процес, самовиховання, мету, потреби, мотиви, засоби та результат діяльності).

Результатом впровадження аксіологічного підходу у процес психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів практичного навчання є сформованість етичних цінностей, що представляють сукупність норм поведінки (моральна свідомість (знання та почуття), моральна діяльність, моральні відносини), що задають аксіологічний вектор майбутньої психолого-педагогічної діяльності.

З метою визначення рівня сформованості етичних цінностей виділяємо три критерії: особистісний, змістово-процесуальний, оцінно-регулятивний. При цьому кожен критерій є сукупністю кількох показників, які характеризують найбільш суттєві й необхідні прояви етичних цінностей як складника готовності до психолого-педагогічної діяльності.

Особистісний: моральне ставлення особистості до явищ навколишньої дійсності, інших людей і їхніх вчинків; сформованість позитивної мотивації до психолого-педагогічної діяльності. Змістовно-процесуальний: усвідомлення істинності моральних цінностей; моральні відносини з оточенням; цілепокладання що задовольняє вимогам мотивації до психолого-педагогічної діяльності. Оцінно-регулятивний: моральне ставлення особистості до самої себе і власних дій; потреби в удосконаленні психолого-педагогічної діяльності.

Моніторинг сформованості етичних цінностей здійснюється шляхом використання відповідного діагностичного інструментарію в процесі психолого-педагогічної підготовки.